

גמי שבת נא: רש"י ורס"א
להטמין את הצונן יואין מרזקין לא את
השלו ולא את הברד בשבת בשביל שזיובו
מימיו אבל נותן הוא לתוך הכוס או לתוך
הקערה ואינו הושש:

ר"ן סוף פ"ד דשבת

הוא לתוך הקערה ומשמע * דמשום:
סך-מלאכה נגעו זה לא גמי גזירה
שמה יסחוט פירות העומדין
למשקין לפי שהגדר והשגל
למימיהן הן עומדין וכן נראה
מדברי הרמב"ם ז"ל צ"כ כ"א
מה"ל שבת (ה"ג) ודוקא היכא
דעבדי זידים ה' אילו הניחין צחמה
ונפשו ואפילו כנגד המדורה
מותרין הן ללא נולד הוא ולא דמי
למשקין שזכו משום דמי צעונין
קרשין נמי מותר משקין עליהן
לכל דבר. אבל בצפס התרומה
כמוז (א"ח ל"ה) דלסורין משום נולד
[ו]ימוקנה] ואסר ליתן קדרה
שקש שמנוניתה כנגד המדורה
משום דמעיקרא עב וקפוי ועכשיו
נמחה ונעשה ללול ולפי טעמו אף
צחמה אסור השומן [נולד הוא.
הקשה עליו הרמב"ן ז"ל (נ"ה ד"ה
וה"ק דקמ"ג) דשומן כיון דלעולם אוכל
הוא אפילו לרקס ולסחוט מותר
דהא צפירות ללאו בני סחיטה
נינהו (קמ"ד): סחוטין אותן לכתחלה
ואפילו צחמים ורמונים (קמ"ג):
היוצאין מעצמן כל שהיו עומדין
לחולצין מותר לפיכך כגז דכל היכא
דאמי ממילא צין צחמה צין כנגד
המדורה שרי. ואין זו קושיא אלא
דשומן זה כיון דכל זמן שלא קרש זכ
וללול הוא ודרכו צין אף שקרש
צפירות העומדין למשקין דמי:

רמב"ם פכ"א מהלכות שבת

אין מרסקין לא את השלג ולא את
הברד. מנאן יש ליחסי שלג
ירמוך דיו צגלג וצבד צצצת
ופעמיס [צ] שמתקטטים ויש צבד
מעורב צצט אין לרמוך ה"ן דאי
אפשר שלג ירסק הצבד וכל הזוהר
צ מצא עליו צצכה: .
מפני שנראה כמעמור: יב מפרק חייב משום דש.
הפוחט וזיתים וענבים חייב משום מפרק. לפיכך אסור
לסחוט אותם ורמונים הואיל ומקצת בני אדם
סוחטים אותם כותים וענבים שמוא יבוא לסחוט זיתים
וענבים. אבל שאר פירות כגון [ו]פרשיין ותפוחים
ועורדין מותר לסחוטן בשבת מפני שאינן בני סחיטה:
יג כבשין ושלקות שסחטן. גם לרכב גופן מותר ואם
להוציא מימיהן [ו]אסור. ויזין מרסקין את השלג
שזיובו מימיו. אבל מרסק הוא לתוך [ו]הקערה או
לתוך [ו]הכוס. השום והבוסר והמלילות שירסקן
רשב"א שבת נא:

וא דתניא אין מרסקין [צ] לא את השלג ולא את
הברד. פרש"י [צ] משום דקא מוליד בשבת.
דמיא למלאכה שבורא את המים האלו. אבל
נותן לתוך הכוס א"ע שגמח מאליו. ומה שכתב
הרב ז"ל משום דקא מוליד. לאו למיטר משום
נולד אמר. אלא שהאיסור הוא משום מום
מלאכה לפי שהוא כבורא ומוליד המים הללו.
אבל בספר התרומה [צ] כתוב שהוא אסור משר
נולד. ולפיכך אסר ליתן קדר' או פנאדה שקרש
שמנוניתה כנגד המדורה משום דמעיקרא עב
וקפוי ועכשיו נמחה ונעשה צלול והוא ליה נולד.
ולדבריו אפי' בחמה אסור דהוא ליה נולד. ואינו
מחזור דא"כ למה התיירו לתוך הכוס. דמי'
הרי הוא נפטר בתוך הכוס והרי הוא נולד בשבת
ואסור [צ]. ועוד דהא פירות דלאו בני סחיטה
נינהו סחטין לכתחלה. ואפי' תותים ורמונים
היוצא מעצמן אם לאוכלין מותר [צ]. אלא לעולם
לא אסרו אלם לרקס ביד מפני סרך מלאכה.
ול נראה דמשום גזרת סחיטה דפירות העומדין
למשקה נגעו בה [צ] מפני שהברד והשלג

שלג וקרח בשבת נערך ע"י יחזקאל הרטמן

שולחן ערוך סי ש"כ

השלג והברד אין מרסקין אותם * דהיינו
לשברם לחתיכות דקות (ז) כדי שזיובו (ב) מימיו
אבל יג נותן הוא לתוך כוס של יין או מים והוא נימוח
מאליו ואינו חושש [ב] וכן אם יד [ג] הניחם (א) בחמה
או כנגד המדורה ונפשו מותרים:

ק (ח) [כא] (ז) מותר מן לשבר (ד) הקרח כדי ליפול
מים מתחתיו:

יא [כ] צריך ליוהר בחורף שלא יפול ידיו במים שיש
בהם שלג או ברד * ואם יפול יוהר שלא ידחקם
בין ידיו מן שלא יהא (ט) מרסק:

יב [כב] יש ליוהר שלא ישפשה (ט) ידיו במלה:
יג [כג] דורס שלג (י) ברגליו ואינו חושש:
יד [כד] ה"ר מאיר מרוזנבורג מתיר להטיל (יא) מי
רגלים בשלג י והרא"ש יז היה (יז) נזהר:

רמ"א סי ש"ח סעי' ו
אינם ראויים לשום מלאכה לא: הגה [כ] ואם נשכרו
צנמוס שזולין לזיק כגון [כג] [וכ"ח] ששכרו על
השלטן או צנמוס שהולצין מותר לעטלל בעצמים כדי לפנות
מז [כ] שלג חוקו צטה: .
משנה ברורה סי' שכ
יג (לט) ברגליו. ואף אם השלג נימוח חב על-ידיה לית
לן בה, (נג) כיון דהוא אינו מתכוין לזה. והש"ז כתב, דכיון
שהוא דבר שאי אפשר ליוהר בזה לא גזרו ביה:
שמירת שבת כהלכתה פ"י
ד. טוב להימנע מלתת בשבת וכו' מים לתוך תא ההקפאה * על מנת
להופכם לקוביות קרח אלא אם כן יש צורך גדול בכך (יד). אבל מותר לתת...מים
לתא ההקפאה סמוך לכניסת השבת והחג על מנת להופכם לקוביות קרח בשבת

חשיב נולד [כיון] שמתקיים רק ע"י מקרר, וגם אפשר לצרף דעת הפמ"א ח"א סי' פד (הובא באג"ט מלאכת דש
הערה לו (ג)), שגם לשה"ת אין המים חשיבי נולד, ולא אסר בדעיברד אלא מפני שעבר על איסור מוליד, שנראה
כבורא דבר חדש, וכתב הפמ"א, שכל המחמיר לחוש בזה לאיסור נולד אינו אלא מן המתמיהין (וגם כתב האג"ט
שם בהערה לו (ב) בהגה, דלדעת השו"ע הרב בספ"י שיש גם לשה"ת אין המים אסורים משום נולד כי אם משום
גזירה דשמא יסחוט, ע"ש, וזה לא שייך כלל בנהפך לקרח). גם האו"ז בה' שבת סוף אות סב מביא את סה"ת
וכתב שם מפני ש"הוא מרסק ומוליד", וגם בסוף אות ס שם מביא דעת רש"י, מפני שהוא "כבורא דבר חדש",
ולזכר כלל שזה לא כסה"ת. גם מלשונו של סה"ת "ונעשה צלול על ידו", משמע שזה מפני שמוליד בשבת, כי

שמירת שבת כהלכתה פ"י הערה יד

הוא נולד [כיון] שמתקיים רק ע"י מקרר, וגם אפשר לצרף דעת הפמ"א ח"א סי' פד (הובא באג"ט מלאכת דש
הערה לו (ג)), שגם לשה"ת אין המים חשיבי נולד, ולא אסר בדעיברד אלא מפני שעבר על איסור מוליד, שנראה
כבורא דבר חדש, וכתב הפמ"א, שכל המחמיר לחוש בזה לאיסור נולד אינו אלא מן המתמיהין (וגם כתב האג"ט
שם בהערה לו (ב) בהגה, דלדעת השו"ע הרב בספ"י שיש גם לשה"ת אין המים אסורים משום נולד כי אם משום
גזירה דשמא יסחוט, ע"ש, וזה לא שייך כלל בנהפך לקרח). גם האו"ז בה' שבת סוף אות סב מביא את סה"ת
וכתב שם מפני ש"הוא מרסק ומוליד", וגם בסוף אות ס שם מביא דעת רש"י, מפני שהוא "כבורא דבר חדש",
ולזכר כלל שזה לא כסה"ת. גם מלשונו של סה"ת "ונעשה צלול על ידו", משמע שזה מפני שמוליד בשבת, כי

מגן אברהם סי ש"כ
לישצ' צרכיו: יג נותן הוא. משמע
לרקס צדים אסור. אבל הרמב"ן
שנת נה, כ"ד והא דקמין [ו]רמ"ן [שס]
כט, כ"ד ואין [ו]רמב"ם [שנת נה],
יג והמגיד משנה [שס] כתבו צצט
המוספתא [שס פ"ד הלכה טו] דאפילו
לרקס צדים לתוך הכוס שרי, טעם
האיסור שמה יסחוט פירות
העומדין למשקין, וכיון שנתעבד
צמים לא גזרו. ועיין סעיף י"א
[ס"ח פ"ן]: יד הניחם בחמה. ולפי
מה שכתב רמ"א צנימן ש"מ סעיף
י"ז גם הכא אסור משום נולד, אלא
אם כן הוא מעורב צמים [ר"ן ס:]

אם יצבר הקרח. וגדולה מזו
אמרו [גס קמו, ה] שזכר הצמים
לאכול גרוגרות (מגדלי סוף פרק
ד' שם רמז ט"ג), ועיין סימן צ"ד
[סעיף ו]. ונראה לי דנבחר או צכר
אסור: מן שלא יהא מרסק. ולפי
מה שכתבתי סעיף ט' [ס"ח פ"ג שרי,
ע"ש: יז היה נזהר. כי על ידי
השמן ודאי נימנע [טור עמ"ח].
ולא דמי לטעיף ט' דשרי ליתן לתוך
המים, דהכא איכו קעבד מעשה:

שולחן ערוך סי ש"ח
ז [מז] מותר ליתן אינפאנאד"ה כנגד האש
(ב) [מ] מ במקום (ל) שהיה סולדת (כא) ואף על
משנה ברורה סי' שכ

פי שהשומן שבה שנקרש חוזר (לז) ונימוח: הגה
[מח] ט מוא וכל שכן קדירה שיש צה רוטב שנקרש ששששששש
נימנע אינו צעין (לח) דשרי מוב (לט) [מט] ט ויש מחמירין והגו
להממיר מיהו צנמוס צורך יש לסמוך אסנרל ראשונה:

מגן אברהם סי ש"ח ס"ק מב
קי"ג סעיף ג', ומכל מקום יש
להקל דיעצד, כמו שכתב רמ"א.
ונראה לי דמותר ליתן הפשטיד"א
קודם שהוסק המגור, כמו שכתבו
סוף סימן רנ"ג דאפילו צנומן
קדירה קודם שהוסק פטור אבל
אסור, וכל שכן הכא דיש ממירין
ליתן אפילו אחר-ההוסק, לכל
הפחות יש להמיר קודם שהוסק.
ומכל מקום אין להקל צפני עם
הארץ, [מט] ויש לעשות על ידי עכו"ם.

ליתן אפילו צנומן
קדירה קודם שהוסק פטור אבל
אסור, וכל שכן הכא דיש ממירין
ליתן אפילו אחר-ההוסק, לכל
הפחות יש להמיר קודם שהוסק.
ומכל מקום אין להקל צפני עם
הארץ, [מט] ויש לעשות על ידי עכו"ם.
שולחן ערוך סי ש"ח
ז [מז] מותר ליתן אינפאנאד"ה כנגד האש
(ב) [מ] מ במקום (ל) שהיה סולדת (כא) ואף על
משנה ברורה סי' שכ

פי שהשומן שבה שנקרש חוזר (לז) ונימוח: הגה
[מח] ט מוא וכל שכן קדירה שיש צה רוטב שנקרש ששששששש
נימנע אינו צעין (לח) דשרי מוב (לט) [מט] ט ויש מחמירין והגו
להממיר מיהו צנמוס צורך יש לסמוך אסנרל ראשונה: